

Onderwerp: Waterschapspeil 2018
Dossiernummer: 1060

Gevraagd besluit D&H:

1. Kennis te nemen van de analyseresultaten met betrekking tot Waterschapspeil 2018;
2. De analyseresultaten (vermeld onder punt 14 Toelichting) aan te bieden aan de verenigde vergadering in de vorm van een bijlage bij het Jaarverslag 2018.

1. Probleemstelling – context

De Unie van Waterschappen heeft eind 2018 onder de naam 'Waterschapspeil 2018' de resultaten van de jaarlijkse benchmark van alle waterschappen uitgebracht. De waterschappen doen hiermee gezamenlijk verslag van de resultaten die zij in de periode 2015-2017 hebben bereikt. Vanuit het perspectief van Delfland zijn per thema enkele kernindicatoren van de in de rapportage vermelde uitkomsten geanalyseerd.

2. Beoogd effect

College en VV kennen de resultaten van de analyse van Waterschapspeil 2018.

3. Kernboodschap

De waterschappen doen elke twee jaar gezamenlijk verslag van de geleverde prestaties. De prestaties van Delfland zijn geanalyseerd in relatie tot andere waterschappen en voorgaande jaren.

4. Historie - eerdere besluitvorming

In D&H van 23 juni 2009 is besloten tot deelname aan deze landelijke benchmark omdat dit leidt tot meer inzicht in en transparantie van de kosten van verschillende taken van Delfland. Door de Unie van Waterschappen is in 2018 voor de zesde maal (eerder in 2009, 2010, 2012, 2014 en 2016) gepubliceerd over deze benchmark.

5. Regelgeving en Beleid

Delfland neemt deel aan de landelijke bedrijfsvergelijking van de waterschappen. De vragenlijsten bevatten ook (wettelijk) verplicht te beantwoorden vragen van het CBS en andere instanties.

6. Financiën

N.v.t.

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

N.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

Op 31 oktober 2018 heeft de voorzitter van de Unie van Waterschappen het vergelijkingsonderzoek Waterschapspeil 2018 officieel aangeboden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat.
De presentatie van Waterschapspeil 2018 aan bestuur en directie van de waterschappen (incl. de onderliggende data) vond plaats in november 2018. De onderliggende cijfers zijn volledig opengesteld voor het publiek (www.waterschapsspiegel.nl).

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

De duiding van Waterschapspeil 2018 voor Delfland wordt aan de verenigde vergadering voorgelegd in de vorm van een bijlage bij het jaarverslag 2018.

13. Bevoegd orgaan

Dijkgraaf en hoogheemraden is bevoegd de resultaten van Waterschapspeil 2018 voor te leggen aan de VV.

14. Toelichting

Eind 2018 zijn door de Unie van Waterschappen rapportages uitgebracht van de gerealiseerde prestaties over de jaren 2015-2017. Deze prestaties zijn weergegeven in een beschouwende brancherapportage (Waterschapspeil) en in de specifieke brancherapportage (Waterschapsspiegel). Deze rapportages en de onderliggende detailinformatie zijn te vinden op www.waterschapsspiegel.nl. Voor de analyse van deze resultaten en de positionering van Delfland daarin, is aangesloten op de kernindicatoren zoals vermeld in de Unie-rapportages en op het dashboard van genoemde site van de Unie.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van Delfland over 2017 en 2015 neergezet naast het gemiddelde van alle waterschappen.

Prestatie-indicator	Delfland		Gemiddelde alle waterschappen	
	2017	2015	2017	2015
Waterveiligheid				
Aandeel getoetste primaire waterkeringen die aan de norm voldoen (%)	1)	100	1)	73
Aandeel getoetste regionale waterkeringen met beoordeling goed (%)	80	66	66	57
Voldoende water				
Voldoen aan normen voor wateroverlast (%)	98	98	99	99
Aandeel beheergebied met actueel peilbesluit (%)	100	98	92	81
Waterkwaliteit				
Zwemwater dat voldoet (voldoende of hoger) (%)	94	88	94	95
Chemische waterkwaliteit dat voldoet volgens KRW (%)	29	29	43	43
Waterzuivering				
Zuiveringsprestatie (gemiddeld N, P en CZV %)	85	83	88	87
Naleving lozingseisen (%)	100	100	99	99
Duurzaamheid				
Eigen energieopwekking (%)	65	52	34	30
Klimaatvoetafdruk (x 1.000 ton CO ₂) ²⁾	18	14	393	388

Prestatie-indicator	Delfland		Gemiddelde alle waterschappen	
	2017	2015	2017	2015
Dienstverlening				
Vergunningaanvragen binnen termijn afgehandeld (%)	100	- ³⁾	89	92
Doelmatigheid				
Perceptiekosten (%)	3,2	3,5	4,0	4,1
Financiën				
Kosten (x € 1 mln)	212	205	128	123
Begrote bruto belastingopbrengsten (x € 1 mln)	235	227	131	126
Netto-schuldquote (%)	353	390	273	278
Tarief ingezetenen (€)	120	116	78	73
Tarief ongebouwd (€)	90	92	68	63
Tarief gebouwd (%)	0,027	0,027	0,038	0,038
Tarief zuiveringsheffing (€)	94	94	57	56

¹⁾ Vanaf 2017 geldt een nieuwe strengere veiligheidsnormering (zie tekst Primaire waterkeringen).

²⁾ Aandeel Delfland (18.223 ton) in totale CO₂-uitstoot alle waterschappen (392.572 ton in 2017).

³⁾ I.v.m. de invoering van het nieuwe zaaksysteem bij Delfland was het voor 2015 niet mogelijk de gevraagde gegevens aan te leveren.

Waterveiligheid (*commissie SWW*)

Primaire waterkeringen

De 55 km primaire waterkeringen bij Delfland voldoen volledig aan de tot 2017 geldende veiligheidsnormen. Per 1 januari 2017 is een nieuwe strengere veiligheidsnormering ingevoerd voor primaire waterkeringen en daarmee ook de start voor een nieuwe beoordelingsronde. In 2022 moeten alle primaire keringen zijn getoetst aan de nieuwe normen voor waterveiligheid.

Regionale waterkeringen

Het aandeel getoetste regionale waterkeringen met beoordeling goed is bij Delfland gestegen naar 80% (349 km van de in totaal 437 km). Dit percentage ligt boven het landelijk gemiddelde van 66%. Deze cijfers zijn gebaseerd op volledige toetsing conform de Leidraad (alle faalmechanismen zijn meegenomen). Het percentage met streefwaarde 'op orde' zal naar verwachting de komende jaren verder stijgen naar 88% in 2023. Ook voor de regionale keringen is in 2017 een nieuwe beoordelingsronde gestart. In 2023 moeten alle regionale keringen zijn beoordeeld aan de veiligheidsnorm.

Voldoende water (*commissie SWW*)

Normen wateroverlast

In 2017 voldeed 98% van Delflands gebied aan de norm die vastgelegd is in de provinciale waterverordening (voorheen werknorm NBW). Het streven is dat in 2027 het gehele beheersgebied voldoet aan deze norm.

Door nieuwe inzichten in de huidige neerslagstatistiek, klimaatverandering en bodemdaling neemt voor alle waterschappen de belasting op het watersysteem toe. Wateroverlast voorkómen is daarmee een blijvende, grote uitdaging.

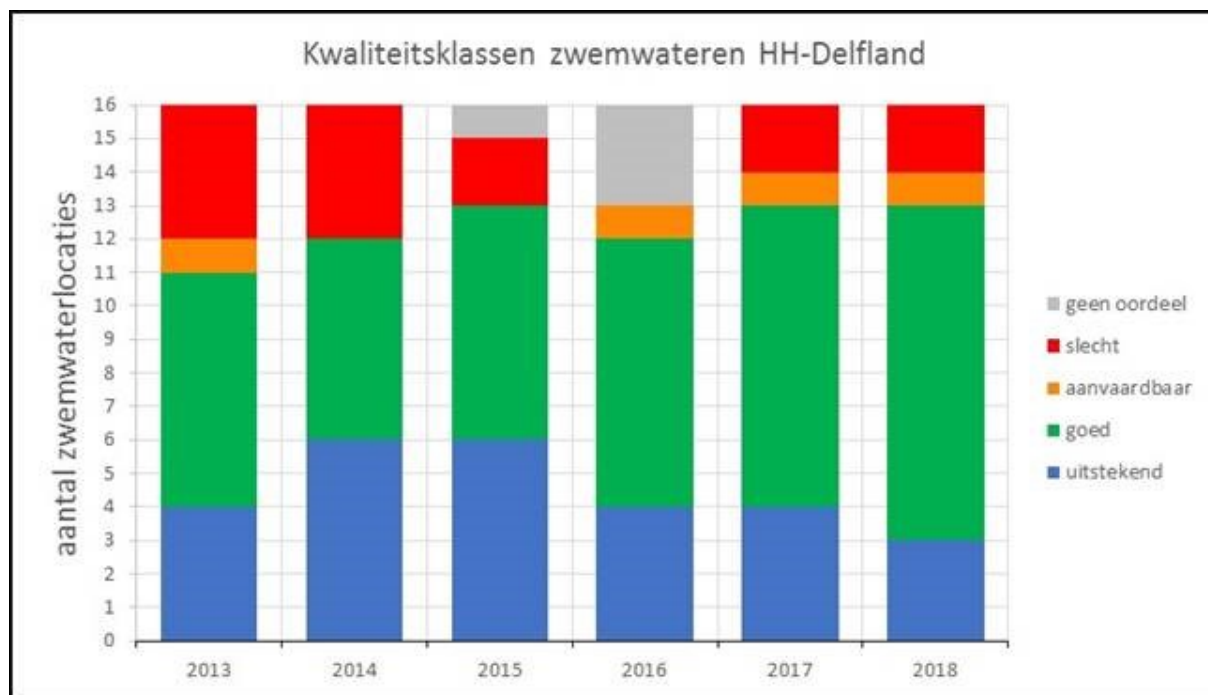
Peilbesluiten

Ten opzichte van andere waterschappen doet Delfland het goed met het actueel houden van peilbesluiten. Volgens de provinciale verordening dient voor 38.400 ha van het gebied van Delfland (40.547 ha) een verplicht peilbesluit te worden opgesteld. Op 31-12-2017 was voor dit gehele gebied een actueel peilbesluit van kracht.

Schoon water (commissie GSG)

Zwemwater

De kwaliteit van het zwemwater is de afgelopen jaren verder verbeterd. De Europese Richtlijn geeft aan dat vanaf 2015 alle locaties ten minste moeten voldoen aan de score 'aanvaardbaar'. Delfland kent 16 officieel aangewezen zwemwaterlocaties waarbij in 2018 er 14 voldeden aan de eis van minimaal 'aanvaardbaar'. Drie locaties scoorden 'uitstekend'; tien scoorden 'goed' en één locatie scoorde 'aanvaardbaar'. Vanwege ingrijpende inrichtingsmaatregelen kon er in 2016 bij drie locaties geen oordeel worden gegeven (grijs gearceerd); er zijn daar nieuwe meetreeksen is gestart en vanaf 2017 zijn de oordelen weer meegenomen. Op zwemwaterlocaties waar Delfland in voorgaande jaren bron- en structuurmaatregelen heeft genomen kon vrijwel het gehele zwemseizoen 2018 probleemloos worden gezwommen. Een resultaat waar Delfland trots op mag zijn!

Chemische waterkwaliteit

Waterschapsspiegel 2018 (gebaseerd op gegevens t/m 2017) geeft het volgende beeld: binnen het beheersgebied van Delfland voldoet 29% aan de chemische waterkwaliteit (twee van de zeven lijnvormige waterlichamen voldoen aan alle normen voor de prioritaire ¹ stoffen). De situatie is voor 2015 en 2017 gelijk. Uit de waterkwaliteitsrapportage 2018 van Delfland (over het jaar 2017) blijkt dat, na een stagnatie in 2016, de waterkwaliteit is verbeterd ten opzichte van 2015: dit geldt vooral voor meststoffen (stikstof en fosfaat), en bestrijdingsmiddelen. Toch voldoet de chemische waterkwaliteit op veel plaatsen nog niet aan de normen: het gaat daarbij ook om verontreinigingen zoals zware metalen en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's). De hoogste normoverschrijdingen (meststoffen en bestrijdingsmiddelen) zijn gemeten in de glastuinbouwvelden. Om de waterkwaliteit te verbeteren zet Delfland daarom onder andere in op poldergerichte aanpak en het creëren van waterbewustzijn. Of op de lange termijn de doelen gehaald gaan worden met de huidige set aan maatregelen is onzeker. Delfland is ook afhankelijk van extern beleid, bijvoorbeeld van mestbeleid door het rijk. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) schrijft voor dat de normen voor waterkwaliteit in 2027 gehaald moeten zijn. In 2018 is gestart met het opstellen van het derde Stroomgebiedbeheerplan (SGBP3) voor de KRW. Hieruit volgt onder meer een maatregelenprogramma voor de periode 2022-2027.

¹ De Europese Commissie heeft de prioritaire stoffenlijst KRW opgesteld. Daarop staan de stoffen die een groot risico vormen in en via het watermilieu.

Zuiveren afvalwater (*commissie GSG*)

De cijfers in Waterschapspeil 2018 sluiten aan met de cijfers uit de driejaarlijkse bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer (in 2018 vindt wederom een bedrijfsvergelijking plaats). De prestaties in het zuiveringsbeheer zijn goed en stabiel gebleven. Delfland scoort 100% op de kentallen nalevingspercentage (in welke mate voldoen de AWZI's aan de lozingseisen) en afnameverplichting (in hoeverre wordt voldaan aan de met gemeenten afgesproken hoeveelheid af te nemen afvalwater). De zuiveringsprestatie van een AWZI geeft aan in welke mate de belangrijkste afvalstoffen stikstof (N), fosfaat (P) en zuurstofbindende stoffen (CZV) worden verwijderd. Landelijk ligt in 2017 de gemiddelde zuiveringsprestatie op 87,7% en is daarmee hoger dan Delfland met 85,3%. Delfland heeft er bewust voor gekozen om niet meer stikstof en fosfaat te verwijderen dan strikt noodzakelijk is om te voldoen aan de lozingseisen. Dit om chemicaliën en daarmee ook op kosten te besparen.

Duurzaamheid (*commissie BOB*)

De voortgang van de ambities van de waterschappen op het gebied van klimaat en energie is weergegeven in de Klimaatmonitor waterschappen 2017 (november 2018). In de hierin opgenomen paragraaf met de scores van elk waterschap wordt benadrukt dat verschillen tussen de waterschappen onderling niet zonder meer te vergelijken zijn door specifieke omstandigheden per waterschap. Het gaat dan om factoren als geografische ligging (hoog of laag Nederland, dun- of dichtbevolkt), de aard van de aanwezige infrastructuur en toegepaste technieken. Een lagere score op het percentage duurzame energie van een waterschap betekent daarom niet per definitie dat dit waterschap het slechter doet dan een collega-waterschap dat hoog scoort.

Waterschappen dragen bij aan het tegengaan van klimaatverandering. Belangrijke maatregelen zijn het beperken van het eigen energieverbruik en het zelf duurzaam opwekken van energie.

Eigen energieopwekking

In 2017 werd 33,9% van het totale energieverbruik van alle waterschappen zelf op een duurzame manier opgewekt (voornamelijk in de vorm van de productie van biogas uit de AWZI's). Het is de verwachting dat het doel van 40% in 2020 gehaald zal worden. Delfland scoort hoger dan dit landelijke cijfer: in 2017 bedroeg het aandeel duurzame energieproductie (op en buiten eigen terrein) 64,9% van het totale energieverbruik, ten opzichte van 51,8% in 2015. Naast de winning van energie uit biogas op de zuiveringen (op eigen terrein) wordt ook het aandeel in het windmolenpark op zee (HVC, Gemini, buiten eigen terrein) hierbij meegerekend.

De ambitie van Delfland is om in 2025 100% eigen energieopwekking te halen.

Klimaatvoetafdruk

De ambitie van de waterschappen om de CO₂-uitstoot van 1990 – 2020 met 30% te verminderen is inmiddels ruimschoots behaald, voornamelijk door de productie van biogas en door de inkoop van groene stroom.

De totale CO₂ klimaatvoetafdruk van alle waterschappen bedroeg in 2017 392.572 ton CO₂ (aandeel Delfland 18.223 ton CO₂), wat 25.955 ton CO₂ (7%) meer is dan in 2015.

Ook bij Delfland is de CO₂ emissie in 2017 toegenomen ten opzichte van 2015. Hiervoor zijn onder meer de volgende oorzaken aan te wijzen:

- Delfland koopt elektriciteit in van Noorse waterkracht. Deze stroombron werd in 2015 nog als groen beoordeeld maar vanaf 2016 en dus ook in 2017 veranderde dat deels in grijze stroom. Dit zorgt voor een aanzienlijke toename in berekende CO₂ uitstoot;
- De hoeveelheid afvalwater is toegenomen als gevolg van bevolkingsgroei in dit gebied met als gevolg dat ook het energiegebruik is toegenomen;
- De totale hoeveelheid neerslag was in 2017 hoger dan in 2015 waardoor er meer water is verpompt.

In de periode 2013-2017 is de voetafdruk echter netto met 8% afgenomen, wat overeenkomt met de voetafdruk van 4.189 huishoudens.

Dienstverlening (*commissie BOB*)

Vergunningaanvragen binnen termijn afgehandeld

In de Waterwet en de keur worden voorschriften gesteld om het watersysteem te beschermen. Voor sommige activiteiten is een vergunning nodig zoals het lozen van afvalwater op oppervlaktewater, het onttrekken van grondwater of bouwen in en bij het water. Bij Delfland zijn in 2017 alle vergunningen afgehandeld binnen de daarvoor gestelde termijn van 8 weken (landelijk 89%). In de begroting wordt een streefwaarde van 95% aangehouden.

Doelmatigheid (*commissie BOB*)

Perceptiekosten

Het opleggen en innen van belastingaanslagen (bij Delfland ondergebracht bij de Regionale Belastinggroep) brengt kosten met zich mee: de zogenaamde perceptiekosten. Deze kosten zijn afgezet tegen de bruto-belastingopbrengsten. In 2017 bedroegen de perceptiekosten 3,2% (2015: 3,5%). Delfland blijft daarmee onder het landelijk gemiddelde van 4%.

Doelmatigheidsprojecten

Een landelijk voorbeeld hiervan is de samenwerking in de waterketen. Het Bestuursakkoord Water stimuleert de waterschappen om extra initiatief te nemen op het gebied van doelmatigheid binnen de eigen organisatie en meer en intensievere samenwerking tussen de verschillende waterbeheerders.

Een van de meer recente projecten bij Delfland is het opwaarderen van uit slib geproduceerd biogas naar groen gas. Daarmee is winst geboekt op het gebied van duurzaamheid.

Financiën (*commissie BOB*)

Totale kosten en belastingopbrengsten

De totale netto kosten en belastingopbrengsten bedragen bij Delfland ruim € 200 miljoen. Dit is grofweg tweemaal het landelijk gemiddelde en is verklaarbaar door:

- de grootschalige investeringen die in het verleden door Delfland zijn gedaan ter bestrijding van mogelijke wateroverlast en op het gebied van de waterzuivering;
- het aantal kilometers en de omvang van primaire en regionale keringen;
- de grote dichtheid van het netwerk (boezem- en poldersysteem) en het feit dat onderhoud in stedelijk gebied duurder is dan in landelijk gebied.

Netto-schuldquote

De vermogenspositie wordt uitgedrukt in de mate van solvabiliteit (verhouding eigen en totaal vermogen) en een netto-schuldquote (netto schuld als aandeel van de inkomsten). Delfland blijft achter bij de landelijk gemiddelden. Maatregelen zijn genomen om de schuldpositie van Delfland te verbeteren. Naar verwachting daalt de netto-schuldquote de komende jaren naar 211% in 2023.

Lastenstijging huishoudens

Delfland is als gevolg van in het verleden uitgevoerde grootschalige projecten (afvalwaterverwerking regio Noord, voorkomen van wateroverlast) een van de waterschappen in Nederland met de hoogste kosten. Vanaf 2015 blijft de (relatieve) stijging van de tarieven bij Delfland in toenemende mate onder het landelijk gemiddelde.

Ten opzichte van 2015 is in 2019 de lastendruk van een meerpersoonshuishouden (3 v.e.) met een eigen woning (WOZ-waarde € 250.000) bij Delfland licht gedaald (-0,1%) terwijl landelijk gezien sprake is van een stijging van 2,7%.

15. Bijlagen

-

Waterschapspeil 2018

Dossiernummer : 1060
Vergaderdatum : VV_datum

Hoogheemraadschap van
Delfland

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 5 maart 2018, dossiernummer 1060;

gelezen het positieve advies van de commissie ...;

overwegende dat:

...

Gelet op:

...

Besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van VV_datum

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt